

Літопис події

VII ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКА АКАДЕМІЯ “КРАЇНА ФРАНКІАНА” НА ДРОГОБИЧЧИНІ

Наприкінці травня ц. р. мала Батьківщина Івана Франка вже всьоме вітала учасників і гостей літературно-мистецької академії “Країна Франкіана”. 28 травня минуло 103 роки, як перестало битися серце нашого талановитого земляка. У програмі академії було анонсовано багато різноманітних заходів, пов’язаних із цією датою. На цей раз вони тривали десять днів – із 20 по 29 травня. Протягом цього часу відбувалися наукові конференції, презентації нових літературознавчих досліджень творчості І. Франка, мистецькі виставки, семінари, майстер-класи, екскурсії, конкурси, концерти, вистави, мистецькі звіти.

Відкрила літературно-мистецьку академію координатор роботи оргкомітету проф. Г. Сабат 20 травня в актовій залі ім. проф. Валерія Скотного Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. На пленарному засіданні з вітальним словом виступили ректор Дрогобицького університету проф. Н. Скотна, голова міста Т. Кучма та ст. наук. співробітник музею Івана Франка в Криворівні В. Зеленчук. Учасники та гості мали нагоду послухати лекції проф. Я. Мельник (Львів) “Найталановитіший сучасний письменник і патріот”: відгуки чужомовної преси на смерть І. Франка” й директора Національного літературно-меморіального музею Івана Франка у Львові Б. Тихолоза “Національний портал “Іван Франко”: завдання й науково-методологічні засади”; прозвучали твори І. Франка у виконанні актора Львівського національного театру імені Марії Заньковецької, н. а. України С. Максимчука.

На науковій конференції “Національний вимір і світовий контекст творчості Івана Франка” доповіді виголосили Б. Якимович (Львів) “Тарас Шевченко в оцінці Івана Франка та Лева Жемчужникова”, Н. Тихолоз (Львів) “Ольга-Марія Франко та її книга життя”, В. Зеленчук “Іван Франко та Петро Шекерик-Доників: видимі і невидимі взаємини”. Прозвучали також виступи науковців ДДПУ, особливий інтерес викликала доповідь В. Галика “Увіковічення пам’яті Івана Франка у філократії міжвоєнного та перших років повоєнного часу”, цікаві теми запропонували І. Бермес, О. Бистрова, Г. Грабівська, М. Зимомря, В. Кемінь, Г. Сабат, Л. Тимошенко, М. Федурко, М. Шалата, Б. Лазорак. Перший день “Країни Франкіани” завершився концертом музичного гурту із Криворівні “Мелодії гуцульського краю” та переглядом вистави “Мойсей” Львівського академічного обласного музично-драматичного театру ім. Юрія Дрогобича. 21 травня відбулась щорічна франкознавча конференція “Нагуєвицькі читання” та презентація п’ятого випуску збірника наукових праць “Нагуєвицькі читання” (Дрогобич, 2019). Модератором обох заходів був професор кафедри української літератури та теорії літератури П. Іванишин. Доповіді виголосили професори П. Іванишин і М. Шалата та директор Державного історико-культурного заповідника “Нагуєвичі” Б. Лазорак.

22 травня учасники літературно-мистецької академії “Країна Франкіана” вшанували 158-річчя пам’яті Тараса Шевченка. На вічі перед пам’ятником Кобзареві виступив проф. М. Дмитренко (Київ). Цього ж дня студенти й магістри філологічного факультету провели франкознавчий круглий стіл (модератор О. Баган); у студентів з Інституту іноземних мов відбулися літературні читання “Франко in English” (модератор Ю. Демків), молодь захоплено декламувала англійською мовою інтимну лірику

зі збірки “Зів’яле листя”, як музична ілюстрація Франкової величі прозвучали пісні “Чого являєшся мені у сні”, “Як почуєш вночі”, “Човен”, “Ой, ти, дівчино, з горіха зерня”, “Як би знав я чари”. Робота “Країни Франкіани” продовжилася презентацією першого тому “Української фольклористичної енциклопедії” (упорядник М. Дмитренко). На презентації цього видання М. Шалата високо оцінив працю, яку підготував колектив науковців відділу фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, і висловив особливий подяку керівнику проекту М. Дмитренку. Схожі міркування також звучали у виступах Г. Сабат і М. Зимомрі. Наступний день вшанування пам’яті І. Франка розпочався в парку ім. С. Бандери інсценізацією казок Івана Франка для дітей дошкільного віку, яку підготувала доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти (ДДПУ) Н. Дудник, і продовжився в музеї “Дрогобиччина”, де відкрились виставка графічних робіт “Перехресні стежки” художника В. Мельника та фотопроєкт Б. Тихолоза “Світло на павутинці”, на чудових світлинах якого автор закарбував мальовничі пейзажі Франкового краю. Відбулась презентація книжки Н. Тихолоз “Андрій Франко. Найдорожчий помічник: творчий доробок”. Це перше видання наукового та епістолярного доробку Андрія Франка, сина І. Франка. У ґрунтовній передмові авторка висвітлила життєвий і творчий шлях Франкового первістка, уперше опублікувала родинне листування А. Франка.

24 травня відбувся науково-практичний семінар “Педагогічні погляди Івана Франка в контексті реформ сучасної освіти”, присвячений пам’яті професора О. Вишневського (модератор Г. Сабат). В. Микитюк (Львівський національний університет імені Івана Франка) виголосив доповідь “Конструкти західноєвропейського індивідуалізму та культурного націоналізму в педагогічній концептосфері Івана Франка”, А. Колесник (Дніпровський державний університет внутрішніх справ) – “Виховний потенціал педагогічної спадщини Івана Франка”, Р. Вишнівський (ДДПУ) – “Актуальність педагогічних ідей Івана Франка для розвитку сучасної системи освіти та виховання”. Із доповідями про науково-дослідницьку, педагогічну діяльність О. Вишневського виступили М. Галів (“Світоглядні засади педагогічної спадщини Омеляна Вишневського”), Т. Пантук (“Педагогічні ідеї Івана Франка та Омеляна Вишневського як засадниче підґрунтя сучасної української освіти”), М. Шалата (“Поєма І. Франка “Мойсей” в дослідницькій інтерпретації професора Омеляна Вишневського”). Спогадами про друга поділилася директор музею “Дрогобиччина” А. Гладун, про яскраві риси характеру науковця розповів Ю. Калічак. В. Микитюк презентував свою монографію “Педагогічні концепти Івана Франка (теорія та методика навчання літератури)”, у якій висвітлив методологічні концепти І. Франка про специфіку української літератури крізь призму методики навчання. Названа праця є “перехрестям” науково-педагогічної та літературно-методичної думки. Також була презентована книжка “Франко про освіту та виховання”, яка увиразнює стратегічні погляди Франка-педагога (упорядник та редактор, автор ґрунтовних приміток Г. Сабат). Видання містить півсотні статей Франка на педагогічну тематику, 16 з них – польськомовні, деякі вперше перекладені українською мовою.

25 та 26 травня під час святкування Днів Києва пам’ятні заходи “Країни Франкіани” продовжились у столиці на площі Івана Франка біля його пам’ятника (головним натхненником дійств був директор Міжнародного фонду Івана Франка І. Курус). Представники Дрогобича, Борислава, Стебника та Нагуєвич запропонували киянам проект туристичної Франкіани. Відбулося нагородження переможців Всеукраїнського учнівського літературно-мистецького конкурсу “Стежками Каменяря”, презентація тематичних локацій “Країни Франкіани”, атракції на тематичних локаціях “Країни Франкіани”. Заслужений ансамбль пісні і танцю “Верховина” із Дрогобича виступив із півторагодинним концертом. Крім того, 25 травня від Львова до Нагуєвич було проведено велопробіг, який пролягав між пам’ятниками Франкові в цих населених пунктах (організатор декан гуманітарного факультету Українського католицького університету А. Ясіновський).

27 травня відбувся міжфакультетський науково-практичний семінар студентів і молодих учених “Іван Верхратський – учитель Івана Франка” (модератор доц. С. Волошанська). У семінарі брали участь студенти біологічного, історичного та філологічного факультетів. Молодих дослідників цікавили різні аспекти діяльності І. Верхратського та його взаємини з І. Франком. Студенти працювали над такими темами, як “Природничі захоплення Івана Верхратського у рефлексіях Івана Франка”, “Іван Франко про Івана Верхратського як педагога та краєзнавця”, “Іван Верхратський – творець української науково-природничої термінології” та ін. У рамках літературно-мистецької академії виступив проф. М. Шалата з літературною медитацією “Засвітився від Франкового вогню” (до 90-річчя Романа Іваничука).

28 травня пам’яті Каменяра була присвячена Всеукраїнська наукова інтернет-конференція “Іван Франко: громадянин, митець, мислитель”. Важливою подією “Країни Франкіани” також стала наукова конференція “Історико-культурна спадщина Івана Франка та Україна: поступ і перспективи дослідження”, що відбулася в літературно-меморіальному музеї Івана Франка в Нагуєвичах (модератор доц. Б. Лазорак). Під час конференції прозвучали цікаві та ґрунтовні доповіді. Доктор філологічних наук Я. Мельник проаналізувала відгуки стрілецької й таборової преси на смерть І. Франка, кандидат історичних наук, проф. Л. Тимошенко окреслив підсумки і перспективи досліджень теми “Франко і Дрогобич”, доктор мистецтвознавства М. Хай реконструював обряд “Обжинки” на Етно-Фесті-2018 у Нагуєвичах, ст. викладач кафедри ландшафтної архітектури Національного лісотехнічного університету України Л. Пархуць з’ясував історію маєтностей та землекористування Франків у Нагуєвичах, директор Хмельницького обласного літературного музею В. Горбатюк доповів про поетичні твори І. Франка в перекладах А. Ахматової, директор заповідника “Нагуєвичі” Б. Лазорак виголосив доповідь про наукову роботу Петра Франка у справі окремого заповідника республіканського значення в 1940 р. й сучасну справу відродження історичної традиції. У конференції взяв участь внук Івана Франка Роланд Тарасович Франко, який у рамках Всеукраїнської акції відродження “Дерева українського народу” посадив дуб біля меморіального пам’ятника Іванові Франкові в Нагуєвичах. Робота конференції завершилась відкриттям і оглядом виставки живопису Тараса Франка, що була здійснена за сприяння Міжнародного фонду Івана Франка, Роланда Франка та Ігоря Куруса.

Закриття літературно-мистецької академії “Країна Франкіана” відбулося 29 травня в Народному домі імені Івана Франка. Висловлюємо подяку всім причетним до її організації та проведення, особлива ж вдячність професору Г. Сабат, яка доклала титанічних зусиль, координуючи роботу оргкомітету академії. Вважаємо, що в нинішні часи масштабна популяризація творчості нашого великого генія конче необхідна, і сподіваємося, що літературно-мистецька академія “Країна Франкіана”, яка відбулася на теренах Дрогобиччини, цьому сприятиме.

Лілія Гулевич

Отримано 6 червня 2019 р.

м. Дрогобич